

6. Cultuur en erfgoed voor iedereen

Maastricht, juli '24

Cultuur en erfgoed voor iedereen

Voor iedere inwoner van Limburg is er een toegankelijk aanbod op het gebied van cultuur en erfgoed. Cultuur en erfgoed zijn vanzelfsprekend voor iedereen inhoudelijk en financieel toegankelijk, om samen van te genieten en mee te doen. Cultuur draagt bij aan de zelfontplooiing van mensen en de kwaliteit van leven. Het cultuuraanbod in de stad en regio is voorts medebepalend voor de aantrekkingskracht en leefbaarheid van die stad en regio. De rijke geschiedenis van Limburg onderstreept die aantrekkingskracht. Via het Limburgse erfgoed wordt het verhaal van Limburg mede verteld; door taal, maar ook door het bijzondere landschap en de bijzondere monumentale panden die Limburg rijk is. De doorontwikkeling van de Limburgse taal en het onderhoud, de restauratie en eventuele herbestemming van (delen) van het landschap en het fysieke erfgoed zijn noodzakelijk om het verhaal over waar wij als Limburgers vandaan komen te blijven vertellen.

Onze beleidskaders

De beleidskaders voor de Statenperiode 2023-2027 zijn in voorbereiding. Volgens de Financiële verordening 2023 blijven de vigerende beleidskaders van kracht zolang er geen nieuwe zijn vastgesteld. Voor deze beleidskaders verwijzen wij naar de Programmabegroting 2023.

Wat willen we bereiken?

6.1. Cultuur

We willen dat cultuur voor elke inwoner van Limburg toegankelijk en betaalbaar is. Zodat meer mensen door aansprekende verhalen en inspirerende voorbeelden worden betrokken en uitgenodigd om mee te doen met het Limburgse culturele leven. Daarom investeren wij in een brede, toegankelijke infrastructuur. We vinden het daarnaast belangrijk dat vrijwilligers de ruimte krijgen en gefaciliteerd worden om initiatieven en evenementen te organiseren, die zorgen voor ontmoeting, inclusiviteit en levendigheid in wijken en dorpen.

Landelijke middelen voor cultuur dienen evenredig over de verschillende provincies te worden verdeeld. We blijven uit het vaarwater van de gemeentelijke taken, maar zoeken de bovenlokale en regionale afstemming op. Zodat elke overheid vanuit haar eigen invloedssfeer de benodigde impact kan maken.

Wij stellen daarbij de volgende doelen:

- In 2027 is de culturele infrastructuur in Limburg evenwichtiger versterkt;
- In 2027 hebben meer Limburgers een bezoek gebracht aan een museum of een voorstelling (podiumkunst);

De doelen en daarbij behorende uitwerking van de indicatoren worden (definitief) geformuleerd op basis van het, eind 2023/begin 2024 vast te stellen, provinciaal beleidskader Cultuur en Erfgoed 2024-2027.

Wat merkt de Limburger ervan?

Indicator	Huidige waarde	Streefwaarde	Jaar
<i>Indicatoren in ontwikkeling:</i>			
% van culturele overheidsinvesteringen verdeeld over Limburg is evenwichtiger geworden			

aantal door overheid ondersteunde initiatieven van de Limburgse culturele infrastructuur kent een bredere geografische spreiding over Limburg

aantal museumbezoeken is in 2027 gestegen

aantal Limburgers dat in 2027 een bezoek heeft gebracht aan een museum of voorstelling (podiumkunst) is toegenomen

het aantal vrijwilligers dat betrokken is bij het in stand houden van cultuur en erfgoed is in 2027 toegenomen

Wat gaan we daarvoor doen?

6.1.1. Cultuur

Omschrijving

Wij zetten in op het behouden en versterken van een toegankelijke culturele basisinfrastructuur. Een breed en toegankelijk cultureel aanbod, verspreid over heel Limburg, maakt dat alle inwoners van Limburg in aanraking kunnen komen met alle vormen van cultuur, ook de rijke Limburgse volkscultuur. We trekken op met zowel de Rijksoverheid als gemeenten en stimuleren samenwerking tussen diverse partners binnen en buiten de sector en over de grens. We willen gemeenschapsinitiatieven die bijdragen aan leefbaarheid faciliteren. Meer financiële erkenning en steun vanuit de Rijksoverheid is nodig.

Rol Provincie: subsidient, toetser, procesmanager, ondersteuner, partner

Kwaliteit

Wij geven invulling en uitvoering aan het, op basis van het Coalitieakkoord 'Elke Limburger telt!,' eind 2023/begin 2024 vast te stellen provinciaal beleidskader Cultuur en Erfgoed 2024-2027.

- We continueren de steun aan professionele en amateurkunsten en de provinciale musea. In 2024 besluiten wij over de aanvragen in het kader van de Nadere subsidieregels Culturele Infrastructuur 2025-2028, daarbij gebruikmakend van het adviesrapport van ons adviesorgaan de Cultuurtank Limburg. Verenigingsondersteuning voor vrijwilligers binnen de amateurkunstensector gaan wij geborgen door middel van een daartoe adequaat ingerichte steunfunctiestructuur. Wij laten een externe visitatie plaatsvinden bij onze provinciale musea om het resultaat daarvan te benutten voor de beleidsontwikkeling voor deze musea.
- We versterken de culturele infrastructuur in Midden en Noord-Limburg door met incidentele middelen een kwaliteitsinhaalslag en rijker aanbod te realiseren. Op deze manier ontstaat een beter gebalanceerde culturele infrastructuur over de gehele provincie.
- We ondersteunen lokale culturele initiatieven, waaronder festivals en evenementen, die aantoonbaar zorgen voor ontmoetingen en bijdragen aan de levendigheid van een wijk of kern. Dat doen we ook bij initiatieven die een bijdrage leveren aan het profiel van Limburg als cultuurprovincie.
- Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen in aanraking komen met cultuur en stimuleren daarom

cultuureducatie. Wij ondersteunen de regionale aanpak voor Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 en besluiten over de matching van Cultuureducatie met Kwaliteit voor 2025-2028.

- We versterken samen met gemeenten onze lobbyactiviteiten richting Rijk voor een eerlijke verdeling van landelijke cultuursubsidies en de bekostiging van het Bonnefantenmuseum als rijksmuseum.
- We verankeren het Filmfonds Limburg structureel in het provinciaal cultuurbeleid, met extra oog voor specifiek de Limburgse historie, taal, cultuur, en producties.

Tijd

Het, op basis van het Coalitieakkoord 'Elke Limburger telt!', eind 2023/begin 2024 vast te stellen provinciaal beleidskader Cultuur en Erfgoed 2024-2027 bepaalt de looptijd voor de uitvoering en het bereiken van resultaten.

Geld

Het budget Cultuur bedraagt € 31,14 mln. Dit bestaat uit 3% personele lasten, 4% afschrijvingslasten van de Limburgse musea en 93% reguliere middelen (€ 28,77 mln.). Deze reguliere middelen betreffen vooral structurele exploitatiesubsidies voor de Limburgse Musea en culturele instellingen, zoals:

- € 2,14 mln. Huis voor de Kunsten;
- € 6,34 mln. Bonnefantenmuseum;
- € 4,76 mln. Limburgs museum Venlo;
- € 5,08 mln. Discoveru museum;
- € 2,03 mln. Philharmonie Zuid-Nederland;
- € 0,20 mln. Stichting van Eijck;
- € 0,42 mln. Stichting Opera Zuid;
- € 0,51 mln. Stichting Klankkleur Limburg,

Nieuw is het jaarlijkse budget ad. € 0,40 mln. voor het Filmfonds 2024-2027, conform het Coalitieakkoord 2023-2027.

De overige lasten bestaan vooral uit:

- € 1,07 mln. aan beheerskosten voor de musea (onderhoud, belastingen, verzekeringen),
- € 4,90 mln. subsidieregelingen;
- € 0,33 Specifieke uitkering regionale culturele infrastructuur.

Wat willen we bereiken?

6.2. Erfgoed

We willen dat cultuur en erfgoed voor elke inwoner van Limburg toegankelijk en betaalbaar zijn. Zodat meer mensen door aansprekende verhalen en inspirerende voorbeelden worden betrokken en uitgenodigd om mee te doen met het Limburgse culturele leven. Daarom investeren wij in een brede, toegankelijke infrastructuur. We vinden het daarnaast belangrijk dat vrijwilligers de ruimte krijgen en

gefaciliteerd worden om initiatieven en evenementen te organiseren, die zorgen voor ontmoeting, inclusiviteit en levendigheid in wijken en dorpen. We willen ons archeologisch, industrieel en religieus materieel én ons immaterieel erfgoed beschermen, behouden en zoveel mogelijk toegankelijk maken. Landelijke middelen voor cultuur en monumenten dienen evenredig over de verschillende provincies te worden verdeeld. We blijven uit het vaarwater van de gemeentelijke taken, maar zoeken de bovenlokale en regionale afstemming op en ondersteunen desgewenst met kennis en bij contacten met de Rijksoverheid. Zodat elke overheid vanuit haar eigen invloedssfeer de benodigde impact kan maken.

De doelen en daarbij behorende uitwerking van de indicatoren worden (definitief) geformuleerd op basis van het, eind 2023/ begin 2024 vast te stellen, provinciaal beleidskader Cultuur en Erfgoed 2024-2027.

Wat merkt de Limburger ervan?

Indicator	Huidige waarde	Streefwaarde	Jaar
<i>Indicatoren in ontwikkeling:</i>			
% rijksmonumenten (niet zijnde woonhuis) dat in matige fysieke staat verkeert is gedaald in 2027			
het aantal monumenten dat wordt open gesteld tijdens de monumentendag is in 2027 gestegen			
het aantal Limburgers dat een monument tijdens de monumentendag bezoekt is in 2027 toegenomen			
het aantal rijksmonumenten in Limburg dat leeg staat is in 2027 afgenomen			
het aantal rijksmonumenten dat herbestemming heeft gevonden is in 2027 toegenomen			

Wat gaan we daarvoor doen?

6.2.1. Erfgoed, monumenten en archeologie

Omschrijving

Wij zetten in op het behoud van Limburgs materieel en immaterieel erfgoed, Limburgse taal, monumenten en archeologie. Het Limburgse erfgoed vertegenwoordigt de Limburgse geschiedenis, verrijkt het landschap en verdient behoud en bescherming. Monumentale panden, zoals kerken, zijn vaak beeldbepalend in het landschap of dragen bij aan de eigenheid van een kern of wijk. Onderhoud, restauratie en herbestemming ervan is belangrijk, waarbij zoveel mogelijk de unieke historische kenmerken en de relatie met het omliggende landschap behouden blijven. Gecombineerd met toegankelijkheid voor een breed publiek. Ook het behoud en het stimuleren van de Limburgse taal is van groot belang.

Wij stellen daarbij de volgende doelen:

- In 2027 verkeert een kleiner percentage van rijksmonumenten (niet zijnde woonhuizen) in Limburg in matige of slechte staat;
- In 2027 zijn meer vrijwilligers betrokken bij het in stand houden van kunst, cultuur en erfgoed.

De doelen en daarbij behorende uitwerking van de indicatoren worden (definitief) geformuleerd op basis van het, eind 2023/ begin 2024 vast te stellen, provinciaal beleidskader Cultuur en Erfgoed 2024-2027.

Rol Provincie: subsidient, toetsers, procesmanager, ondersteuner, partner

Kwaliteit

Wij geven invulling en uitvoering aan het, op basis van het Coalitieakkoord 'Elke Limburger telt!', eind 2023/ begin 2024 vast te stellen provinciaal beleidskader Cultuur en Erfgoed 2024-2027.

- We continueren de huidige ondersteuning aan organisaties die zich inzetten voor erfgoed en archeologie;
- We treden op als co-financier bij het onderhoud, de restauratie en herbestemming van industrieel en kerkelijk erfgoed, en monumentale panden in particulier bezit die toegankelijk zijn voor een breed publiek. Wij hebben daarbij oog voor de centrale plek van het erfgoed in een wijk, dorp of in het landschap en voor de mogelijkheid om bij herbestemming naast een verdienmodel ook waarde te realiseren voor bijvoorbeeld de samenleving, het milieu of landschap. Voor grote restauratieopgaven vragen wij in samenwerking met gemeenten aandacht bij het Rijk;
- We ondersteunen het gebruik en de instandhouding van de Limburgse taal. Als provincie stimuleren we dat kinderen hier al zo vroeg mogelijk mee in aanraking komen. Daarnaast verwachten we van het Rijk structurele ondersteuning als aanvullende impuls op het gesloten Convenant inzake de Nederlandse erkenning van de Limburgse taal (2019);
- In gezamenlijkheid met gemeenten stimuleren we publieksparticipatie en "ontzorgen" we vrijwilligers;
- We werken samen met eigenaren van erfgoed en erfgoedorganisaties om het erfgoed onder de aandacht te brengen van een breed publiek.

Tijd

Het, op basis van het Coalitieakkoord 'Elke Limburger telt!', eind 2023/ begin 2024 vast te stellen provinciaal beleidskader Cultuur en Erfgoed 2024-2027 bepaalt de looptijd voor de uitvoering en het bereiken van resultaten.

Geld

Het budget Erfgoed, monumenten en archeologie bedraagt € 9,14 mln. Dit bestaat uit 18% personele lasten, en 82% reguliere middelen. Deze reguliere middelen ad € 7,85 mln. hebben vooral betrekking op:

- € 1,94 mln. restauratie rijksmonumenten (decentralisatie-uitkering);
- € 1,50 mln. subsidieregeling Monulisa;
- € 0,54 mln. Sociaal Historisch Centrum Limburg;

- € 0,75 mln. Monumentenwacht;
- € 0,15 mln. Steunpunt Archeologie en Monumenten;
- € 0,25 mln. uitvoering archeologiebeleid;
- € 0,23 mln. Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap;
- € 0,50 mln. Stichting Restauratie Atelier Limburg;
- € 0,11 mln. Depot bodemvondsten;
- € 0,08 Erfgoedlab;
- € 0,11 mln. Erfgoed OLS;
- € 0,40 mln. Archeologisch onderzoek Maaspark Well;
- € 0,08 mln. Hoes veur 't Limburgs;

Nieuw is het structurele budget van € 1,10 mln. voor Limburgse taal 2024-2027, conform het Coalitieakkoord 2023-2027.

Wat mag het kosten?

Voor het realiseren van de jaarplannen van dit programma bedragen de uitgaven € 70,28 mln., waarvan € 40,28 mln. aan programmalasten en € 30,00 mln. storting in de programmareserves Cultuur (€ 15,00 mln.) en Monumenten, erfgoed en archeologie (€ 15,00 mln.).

Ná de Voorjaarsnota 2023 is € 1,50 mln. programmamiddelen toegevoegd conform het Coalitieakkoord 2023-2027 voor:

- het Filmfonds 2024-2027, jaarlijks een bedrag van € 0,40 mln.;
- Limburgse taal 2024-2027, jaarlijks een bedrag van € 1,10 mln.

De baten ad € 6,01 mln. bestaan uit € 5,02 mln. bijdragen van partners en € 0,98 mln. onttrekking uit bruteringsreserves.

Het nadelige exploitatieresultaat ad € 63,29 mln. wordt gedekt uit de algemene dekkingsmiddelen (programma 9. Financiën en overhead).

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024
Lasten	
6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	
6.1 Cultuur	
6.1.1 Cultuur	
60341 Huis voor de Kunsten	2.135
63344 Beleidsontwikkeling cultuur Cultuurtank	95
63373 Bonnefantenmuseum toevoeging voorziening	318
63374 Limburgs Museum Venlo toev voorziening	269
63375 Museumplein Limburg toev voorz	260
63377 Subs Regeling Cultuurplaninstellingen	3.021
63997 Bonnefantenmuseum belasting en verzek	38
63998 Limburgs Museum belasting en verzek	61
63999 Museumplein Limburg belasting en verzek	123
64023 Bonnefantenmuseum	6.342
64024 Limburgs Museum Venlo	4.764
64025 Stichting Discovery Museum	5.084
67452 Bijdrage philharmonie ZuidNederland	2.033
67766 Filmfonds Limburg	400
67918 Kapitaallasten	362
68018 Doorberekende personeelskosten	1.026
68163 Subsidieregeling Subinfrastructuur	1.020
68258 Cultuureducatie met Kwaliteit 20212024	631
68736 Stichting Popmuziek Limburg	365
68814 Cultuurtank Limburg	130
68887 Kapitaallasten BR Creative City	706
68888 Kapitaallasten BR Limburgs Museum	187
68891 Kapitaallasten BR duurzaamheid gebouwen	82
69309 Stichting Van Eyck	195
69310 Stichting Opera Zuid	423
69418 Muziekbonden	510
69457 SPUK Impuls regionale cult infrastructuur	333
69647 Nadere subsidieregels Cultuur	225
69748 Subsidieregeling Cult infrastructuur 2528	0
Totaal 6.1.1 Cultuur	31.139
Totaal 6.1 Cultuur	31.139
6.2 Erfgoed	
6.2.1 Erfgoed, monumenten en archeologie	
60340 Sociaal Historisch Centrum Limburg	543
60354 Steunpunt Archeologie en Monumenten	153

6. Cultuur en erfgoed voor iedereen

Exploitatie	Primitieve begroting 2024
60477 Monumentenwacht	747
60907 Limb Geschied en Oudheidk Genootschap	230
63459 Uitvoering archeologiebeleid	255
65087 Stichting Restauratie Atelier Limburg	503
65481 Depot bodemvondsten	109
65753 DUitkering restauratie rijksmonumenten	1.939
67635 Archeol onderz Maaspark Well oud ILG	396
67919 Kapitaallasten	3
68019 Doorberekende personeelskosten	1.286
68222 Erfgoedlab	76
68232 Restauratie monumenten	1.498
68234 Inspelen op incidentele ontwikkelingen	8
68256 Erfgoed OLS	108
68269 Beleidsmiddelen erfgoed	103
69750 Hoes veur t Limburgs	79
69764 Limburgse taal	1.100
Totaal 6.2.1 Erfgoed, monumenten en archeologie	9.135
Totaal 6.2 Erfgoed	9.135
Totaal 6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	40.275
Totaal Lasten	40.275
Baten	
6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	
6.1 Cultuur	
6.1.1 Cultuur	
64023 Bonnefantenmuseum	1.102
64024 Limburgs Museum Venlo	934
64025 Stichting Discovery Museum	1.697
69457 SPUK Impuls regionale cult infrastructuur	333
Totaal 6.1.1 Cultuur	4.066
Totaal 6.1 Cultuur	4.066
6.2 Erfgoed	
6.2.1 Erfgoed, monumenten en archeologie	
68133 Provinciefonds DU restaur rijksmonumenten	1.939
Totaal 6.2.1 Erfgoed, monumenten en archeologie	1.939
Totaal 6.2 Erfgoed	1.939
Totaal 6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	6.005
Totaal Baten	6.005
Saldo van baten en lasten	-34.270
Stortingen	

6. Cultuur en erfgoed voor iedereen

Exploitatie	Primitieve begroting 2024
6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	
6.1 Cultuur	
6.1.1 Cultuur	
69778 Toevoeging PR Cultuur	15.000
Totaal 6.1.1 Cultuur	15.000
Totaal 6.1 Cultuur	15.000
6.2 Erfgoed	
6.2.1 Erfgoed, monumenten en archeologie	
69779 Toevoeging PR monumenten erfgoed archeologie	15.000
Totaal 6.2.1 Erfgoed, monumenten en archeologie	15.000
Totaal 6.2 Erfgoed	15.000
Totaal 6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	30.000
Totaal Stortingen	30.000
Onttrekkingen	
6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	
6.1 Cultuur	
6.1.1 Cultuur	
66004 Aanw bruteringsreserve Limburgs Museum	187
69518 Aanwending bruteringsreserve prov gebouwen	82
69522 Aanwending bruteringsreserve Creative City	706
Totaal 6.1.1 Cultuur	976
Totaal 6.1 Cultuur	976
Totaal 6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	976
Totaal Onttrekkingen	976
Saldo mutatie reserves	-29.024
Resultaat	-63.294

6. Cultuur en erfgoed voor iedereen